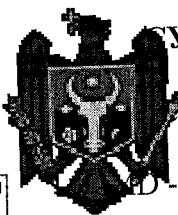


JUDECĂTORIA HÎNCEȘTI

Sediul Ialoveni

MD – 6800 or. Ialoveni
str. Prieteniei, 4, bir. 9
tel. 0-268-2-23-51



СУД ХЫНЧЕШТЬ

местонахождение Яловень

MD - 6800 г. Яловень
ул. Приетений ,4
тел. 0-268-2-23-51

Nr. 3 - 2373 / 19 din 15.04. 2019
Nr. ieșire

Curtea Constituțională a Republicii Moldova

mun. Chișinău str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28

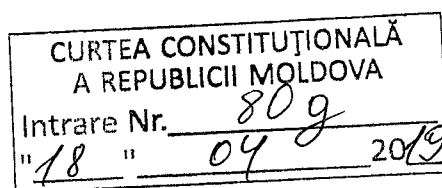
Judecătoria Hîncești sediul Ialoveni, Vă expediază sesizarea privind excepția de neconstituționalitate în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) și g) al Constituției, înaintată de avocatul Veaceslav Brăteanu în interesele inculpatului Dubița Gheorghii învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 287 alin. (3) Cod Penal.

Anexă: încheiere din 12.04.2019 pe 3 file;

sesizarea privind excepția de neconstituționalitate pe 11 file;

Judecător

Constantin Crețu



CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

Prezenta sesizare este un document juridic și poate afecta drepturile și obligațiile dumneavoastră.

I – AUTORUL SESIZĂRII

(Informații cu privire la autorul sesizării și eventualul său reprezentant)

1. Nume/Denumire **Dubița** 2. Prenume **Gheorghe**

3. Funcția **Șomer**

4. Adresa **raionul Ialoveni, satul Răzeni**

5. Tel./fax **076716508**

6. Numele și prenumele reprezentantului*

7. Ocupația reprezentantului

8. Adresa reprezentantului

9. Tel. 10. Fax

11.

* Dacă autorul sesizării este reprezentat/ă, a se anexa o procură semnată de autorul sesizării.

II – OBIECTUL SESIZĂRII

(A se vedea Partea a II-a a Notiței Explicative)

12. Potrivit art. 287 alin. (3) al Codului penal RM, Huliganismul agravat, adică acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), dacă au fost săvârșite cu aplicarea sau cu încercarea aplicării armei sau a altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani.

Contestăm prevederile art. 287 alin. (3) al Codului penal RM în partea prevederii „a altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății”.

Or, în această parte considerăm că prevederile contestate nu sunt clare.

Legislatorul a prevăzut în art. 287 alin. (3) al CP un tip de obiect și anume a reglementat – arma. Iar în continuare legislatorul indică și – a altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau a sănătății, ceea ce ne face să conchidem că legea contestată în această parte nu este clară.

Or, pentru o claritate în acest sens a legii penale legislatorul trebuie să reglementeze clar care sunt acele obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății, iar pe de altă parte.

Menționăm că legea contestată conține grave abateri de la principiile legalității, securității juridice, accesibilității, previzibilității legii penale.

În argumentarea sesizării, invocăm necesitatea asigurării calității legii în procesul de legiferare, întrucât, pentru a fi respectată, legea trebuie să fie clară, precisă și previzibilă, astfel încât individul să fie în măsură să prevadă consecințele ce pot decurge dintr-un fapt/acțiune determinat.

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

(A se vedea Partea a III-a a Notiței Explicative)

13. În cadrul Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, judecător – Crețu Constantin, se află spre examinare cauza penală de învinuire a lui Dubiță Gheorghe în baza art. 287 alin. (3) al Codului penal RM.

Potrivit ordonanței de punere sub învinuire Dubiță Gheorghe se învinuiește de faptul că a săvârșit un huliganism penal aruncînd cu pietre în Ursu Natalia

Dacă este necesar, continuați pe o filă separată

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI,
PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

(A se vedea Partea a IV-a a Notiței Explicative)

14. Dispozițiile constituției pe care se bazează prezenta sesizare sunt următoarele:

- art. 1 alin. (3) din Constituția RM, Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane; dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate;
- art. 7 din Constituția RM, Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică;
- art. 23 alin. (1), (2) din Constituția RM, Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică. Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative;
- art. 54 alin. (1), (2) din Constituția RM, În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

Prevederile relevante ale Codului penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 (republicat în M.O., 2009, nr. 72-74, art.195) sunt următoarele:

- art. 1 alin. (1), (2), (3) Cod penal, Prezentul cod este unica lege penală a Republicii Moldova. Codul penal este actul legislativ care cuprinde norme de drept ce stabilesc principiile și dispozițiile generale și speciale ale dreptului penal, determină faptele ce constituie infracțiuni și prevede pedepsele ce se aplică infractorilor. Prezentul cod se aplică în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale actelor internaționale la care Republica Moldova este parte. Dacă există neconcordanțe cu actele internaționale privind drepturile fundamentale ale omului, au prioritate și se aplică direct reglementările internaționale.
- art. 6 alin. (1) al Codului penal, Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî, fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori a securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță atunci când, în împrejurări speciale publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.
- art. 7 alin. (1), (2) al Codului penal RM.

Curtea Europeană a menționat că persoana este în drept să cunoască, în termeni foarte clari, ce acte și omisiuni sunt de natură să-i angajeze responsabilitatea penală (*cauza Kokkinakis vs. Grecia din 25 mai 1993*). Atunci când un act este privit ca infracțiune, judecătorul poate să precizeze elementele constitutive ale infracțiunii, dar nu să le modifice, în detrimentul acuzatului, iar modul în care el va defini aceste elemente constitutive trebuie să fie previzibil pentru orice persoană consultată de un specialist (*cauza X. vs. Regatul Unit din 7 mai 1982*).

De asemenea, în cauza E.K. vs. Turcia din 7 februarie 2002, Curtea Europeană reafirmă cerințele previzibilității legii penale și formulării **suficient de clare**: „*Această condiție se consideră îndeplinită atunci când justițiabilul, citind textul dispoziției pertinente și, în caz de necesitate, cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțele judecătorești, poate să știe pentru ce acțiuni și inacțiuni poate fi supus răspunderii penale (§51)*”.

Formulele generale și abstracte **într-un caz concret** pot afecta funcționalitatea legii penale, aplicarea ei coerentă și sistemică, ceea ce ar denatura principiul calității legii

Menționăm că, în contextul legii penale, textul „a altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății”, utilizat în norma contestată, comportă caracter ambiguu din perspectiva că nu exprimă clar care anume obiecte, or pe de altă parte este prevăzut un obiect și anume - arma.

Reținem că principiul calității legii exclude în mod imperios posibilitatea incriminării și definirii infracțiunilor într-o formulă ambiguă și incertă.

Din raționamentele expuse, conchidem că norma în partea privind „a altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății”, din punctul de vedere al calității legii, încalcă principiul **lex certa**.

Prin urmare, norma legală supusă controlului constituționalității încalcă exigențele clarității și previzibilității, astfel cum acestea au fost definite în jurisprudența Curții Europene, și pune în pericol principiul securității raporturilor juridice și, implicit, atentează la drepturile fundamentale.

În același timp, a fortiori, trebuie subliniat faptul că legea penală a Republicii Moldova este supusă principiului codificării. În acest sens, Codul penal este un act legislativ unic, expus într-o formă unitară, omogenă, care cuprinde toate normele juridice din dreptul penal.

Astfel, prin prisma preeminenței dreptului și a principiilor aplicării legii penale, menționăm că legiuitorul urmează să respecte statutul legii penale în raport cu întregul sistem de acte normative.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

(A se vedea capitolul V al Notiței Explicative)

15. Reieșind din competența jurisdicțională a Curții Constituționale, prevăzută de articolele 135 din Constituție, 4 din Codul Jurisdicției Constituționale și 4 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Solicităm Curții Constituționale să admită sesizarea și să declare neconstituțional textul „a altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății” din articolul 287 alin. (3) al Codului penal al Republicii Moldova.

Dacă este necesar, continuați pe o filă separată

VI – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

(A se vedea capitolul VI din Notița Explicativă)

16.

VII - LISTA DOCUMENTELOR

17. a) Ordonanța de punere sub învinuire a lui Dubiță Gheorghe în baza art. 287 alin. (3) al Codului penal RM

b) Rechizitoriul în privința lui Dubiță Gheorghe.

VIII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

(A se vedea capitolul VIII al Notitei Explicative)

- 10 -

18. Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul *Clorveni*
Data *12 04 2012*


(Semnătura autorului sesizării sau a reprezentantului)

ÎNCHEIERE

12 aprilie 2019

orașul Ialoveni

Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecătorul Constantin Crețu

Grefier Natalia Cimpoacă

Cu participarea

Procurorului Olesea Stavinschi

Avocaților Veaceslav Brăteanu, Andrei Habravan

a examinat în ședință publică cererea declarată de avocatul Veaceslav Brăteanu în interesele inculpatului Dubița Gheorghii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, instanța de judecată,

a constatat:

Pe 09.12.2014 în instanța Judecătoriei Ialoveni cu nr.3-11991/14 a parvenit cauza penală de învinuirea lui Dubița Gheorghii Vasilii în comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(3) CP.

La 12 aprilie 2019, reprezentantul inculpatului Dubița Gheorghii, avocatul Veaceslav Brăteanu, a depus în instanța de judecată o cerere în temeiul art.135 alin.(1) lit.a) și g) al Constituției Republicii Moldova, prin care a solicitat sesizarea Curții Constituționale cu privire la verificarea constituționalității prevederilor art.287 alin.(3) Cod penal, în sensul neconstituționalității textului ” a altor obiecte pentru vătămare integrității corporale sau sănătății” din articolul 287 alin.(3) al Codului penal.

În ședința de judecată inculpatul Dubița Gheorghii și avocatul acestuia Veaceslav Brăteanu, cererea cu privire la verificarea constituționalității prevederilor art.287 alin.(3) Cod penal, au susținut pe deplin.

Partea vătămată Ursu Vera susținută de avocatul său Andrei Habravan cât și procurorul Olesea Stavinschi, în ședința de judecată au solicitat respingerea cererii înaintate ca fiind nefondată.

Audiind părțile, examinând materialele cauzei precum și sesizarea înaintată, instanța de judecată consideră că cererea cu privire la verificarea constituționalității prevederilor art.287 alin.(3) Cod penal, este fondată și care urmează a fi admisă din următoarele considerente.

În ședința de judecată s-a constatat că, la 02.12.2014 Dubița Gheorghii a fost pus sub învinuirea de către procurorul în Procuratura Ialoveni, Railean Ludmila de comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(3) al Codului penal.

La 12 aprilie 2019, avocatul inculpatului Dubița Gheorghii, Veceslav Brăteanu, a depus în instanța de judecată o cerere în temeiul art.135 alin.(1) lit.a, g) al Constituției Republicii Moldova, prin care solicită sesizarea Curții Constituționale privind verificarea constituționalității

prevederilor art.287 alin.(3), în sensul neconstituționalității textului ” a altor obiecte pentru vătămare integrității corporale sau sănătății” din articolul 287 alin.(3) al Codului penal.

Dreptul la un proces echitabil presupune *eo ipso* prezumția de conformitate a actelor normative interpretate și aplicate de instanța judecătorească în actul de înlăptuire a justiției cu normele constituționale și legislația internațională.

Excepția de neconstituționalitate reprezintă o acțiune procesuală de apărare, prin care Curtea Constituțională este sesizată asupra neconcordanței cu prevederile Constituției a unor dispoziții legale aplicabile în cauza dedusă instanței de judecată.

În conformitate cu art.135 alin.(1) lit.g) al Constituției Republicii Moldova, Curtea Constituțională rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitatea a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție.

Potrivit dispozițiilor art. 7 alin.(1) Codul de procedură penală, procesul penal se desfășoară în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale prezentului cod.

(2) Dacă există neconcordanțe între prevederile tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și prevederile prezentului cod, prioritate au reglementările internaționale.

(3) Dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin.(1) lit.a) din Constituție.

Prin prisma prevederilor legale invocate mai sus, se constată că excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată doar în cadrul unui proces judiciar, de către instanță de judecată din oficiu sau la solicitarea părților în proces. Excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată la orice etapă a procesului de judecată, aceasta poate fi ridicată la examinarea litigiului în prima instanță cât și la examinarea litigiului în ordinea căilor de atac - apelul și recursul.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Dacă nu sânt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Totodată, potrivit hotărârii Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016, pronunțată în dosarul nr. 55b/2015, pentru interpretarea articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova, în sensul articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) coroborat cu articolele 20, 115,116 și 134 din Constituție, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională.

Sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele

de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza.

Judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituție;
- excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

În temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție, sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza. O astfel de interpretare asigură principiul constituțional al independenței tuturor judecătorilor în soluționarea cauzelor și supremația Constituției în procesul de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale.

Raportând dispozițiile legale invocate la circumstanțele speței, instanța de judecată conchide că, nu este îndreptățită de a se expune asupra temeiniciei sesizării Curții Constituționale de către avocatul Veaceslav Brăteanu, instanța de judecată reținând doar faptul că actele normative indicate în sesizare intră în categoria actelor normative prevăzute expres și exhaustiv de art. 135 al Constituției Republicii Moldova, excepția fiind ridicată de către reprezentantul apelantului care este parte la proces, prevederile contestate ar putea fi aplicate la soluționarea cauzei și nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale ce ar avea ca obiect prevederile contestate ale actelor normative vizate în sesizare.

Din considerentele enumerate, ținând cont de faptul că inculpatul Dubița Gheorghii prin reprezentantul său, este îndreptățit de a sesiza Curtea Constituțională cu privire la verificarea constituționalității prevederilor art.287 alin.(3) Cod penal, instanța de judecată conchide că urmează ca cererea avocatului inculpatului, Veaceslav Brăteanu, a fi admisă și a fi expediată în adresa Curții Constituționale pentru soluționarea excepției de neconstituționalitate.

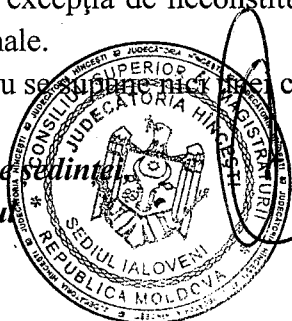
În conformitate cu art.art.7, 342 din CPP, instanța de judecată,

DISPUNE:

Se admite cererea declarată de avocatul Brăteanu Veaceslav în interesele lui Dubița Gheorghii privind excepția de neconstituționalitate, cu expedierea sesizării respective în adresa Curții Constituționale.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

***Președintele
Judecătorului***



Constantin Crețu